

Sector	: Inwoners	Openbaar: ☒
Afdeling	: Onderwijs, Cultuur, Sport en Welzijn	Niet openbaar: ☐
Zaaknummer(s) ingekomen stuk(ken)	:	Kabinet: ☐
Behandelend medewerk(st)er	: Riek Klaessen-Gijsen Tel.: (0495) 57 54 86 en: Gonnie Poell	
Portefeuillehouder(s)	: P.P.H. Sterk	Nummer B&W-advies: BW-008382

ONDERWERP

Notitie door- en uitstroom jeugdhulp

ADVIES

Instemmen met de uitgangspunten door- en uitstroom jeugdhulp

TOELICHTING

Relatie met vorig voorstel: Visienota jeugdhulp Midden-Limburg 2013

Algemeen: Gemeenten zijn vanaf 2015 verantwoordelijk voor de jeugdhulp, aanvullend op bestaande taken op het gebied van preventief jeugdbeleid en de jeugdgezondheidszorg. De gemeenten in Midden-Limburg hebben een gezamenlijke visie en beleidsplan jeugdhulp vastgesteld. Aan de gemeenteraad van Weert is toegezegd dat het onderdeel nazorg nog nader uitgewerkt zou worden. Daarbij gaat het om:

- Jongeren 18 min die na afronding van langdurige ambulante of residentiële hulp teruggaan naar huis en/of school.
- Jongeren 18 plus voor wie langdurige ambulante of residentiële hulp stopt vanwege hun leeftijd.

Nu de gemeente verantwoordelijk blijft voor 18plussers onder de 3D (Decentralisaties jeugdwet, WMO en participatiewet), is de term nazorg gewijzigd in "door- en uitstroom". In bijgevoegde notitie is de situatie vóór en vanaf 2015 omschreven en zijn aandachtspunten voor de toekomst opgenomen. Voorgesteld wordt hiermee in te stemmen.

Jeugdhulpinstellingen leveren gegevens over door- en uitstroom. Gemeenten kunnen een regionaal totaalbeeld gaan vormen van omvang en aard van de problemen en mogelijke oplossingen. Daarnaast kunnen gemeenten ervaring opdoen met afstemming van jeugdhulp met de Wmo en Participatiewet.

Weert, 22 april 2015 De directeur,	Commissie Bedrijfsvoering/Inwoners van 22 juni 2015	S		B	W	W	W	W
		akkoord	HL	FvE	PS	GG		
		bespreken						
Behandeling uiterlijk in college van 19 mei 2015								

In te vullen door het B&W secretariaat:

- Akkoord
 Akkoord met tekstuele aanpassing door portefeuillehouder
 Anders, nl.:

- Niet akkoord
 Gewijzigde versie

- A-stuk
 B-stuk
 C-stuk

Beslissing d.d.:

Nummer: **6**

Akkoord met advies
19 MEI 2015

De secretaris,
 Totaal aantal pagina's: 2
 Pagina 1

Dit deel van de jeugdhulp wordt op basis van zicht op de werkelijke aard en omvang van problematiek en ervaringsgegevens steeds verder bijgesteld.

Na de transitie volgt transformatie van de zorg, waarbij gemeenten en instellingen actief zijn betrokken. De uitdaging is om binnen beschikbare budgetten zo efficiënt en effectief mogelijk te werken en optimale jeugdhulp te bieden. 2015 en 2016 zijn pioniersjaren waarin nog veel ontdekt, samengevoegd en uitgetoetst moet worden.

Op basis van opgedane ervaring wordt toekomstig regionaal beleid verder vormgegeven.

COMMUNICATIE/PARTICIPATIE

advies van belang voor: regionaal transformatieoverleg 7 gemeenten Midden-Limburg

communicatie-instrumenten: TILS-lijst: De raad heeft verzocht een startnotitie op te stellen. Met deze notitie is voldaan aan een toezegging aan de raad.

participatie-instrumenten: n.v.t.

OVERLEG GEVOERD MET

Intern: Gonnie Poell projectleider jeugdhulp ML-west

Extern: beleidsadviseurs jeugd ML, projectleider jeugdhulp ML-oost, instellingen jeugdhulp

BIJLAGEN

Openbaar: Notitie door- en uitstroom jeugdhulp Midden-Limburg

Niet-openbaar: Niet van toepassing

provincie limburg

gemeente Roermond

Gemeente **Echt-Susteren**

Door- en uitstroom Jeugdhulp 2015-2016

Aanleiding.

Gemeenten zijn vanaf 2015 verantwoordelijk voor de jeugdhulp. Ze hadden al taken op het gebied van preventief jeugdbeleid en de jeugdgezondheidszorg. De gemeenten in Midden-Limburg hebben een gezamenlijke visie en beleidsplan jeugd 2014-2016 vastgesteld. Daarin is ingegaan op de rollen en verantwoordelijkheden van de gemeente: opdrachtgever, regisseur en voorlichter.

In de visienota zijn doelen en resultaten opgenomen omtrent:

- Participerende samenleving, versterking van preventie en basisvoorzieningen;
- Laagdrempelige toegang tot opvoed- en opgroeiondersteuning;
- Transformatie gespecialiseerde jeugdhulp;
- Gedwongen kader (jeugdreclassering/jeugdbescherming)
- Samenwerking met de keten veiligheid.

Aangezien het onderdeel "door- en uitstroom" nog nader uitgewerkt moest worden, is besloten een startnotitie op te stellen. Er wordt onderscheid gemaakt tussen:

- Jongeren 18 min die na afronding van langdurige ambulante of residentiële hulp teruggaan naar huis en/of school.
- Jongeren 18 plus voor wie langdurige ambulante of residentiële hulp stopt vanwege hun leeftijd.

1. JONGEREN 18 min

1.1. Werkwijze tot 1-12015

Ouders zijn verantwoordelijk voor de financiën en opvoeding van hun minderjarige kind en gedeeltelijk financieel verantwoordelijk tot hun kind 21 jaar is.

Bestaande knelpunten tot 2015:

- a. De jeugdgezondheidszorg JGZ volgt en monitort elk kind en legt dit vast in het Digitaal Jeugddossier. Zodra een hulpverleningstraject was afgerond, werd dit teruggekoppeld naar de JGZ, die signaleerde of vervolgacties nodig waren. Bij zwaardere problematiek waarvoor Bureau Jeugdzorg BJZ een indicatie had afgegeven werd na afronding van het hulptraject melding gedaan aan BJZ. In de praktijk werd dit niet altijd doorgegeven aan JGZ of BJZ.
- b. Een jongere van 16 jaar en ouder heeft beslissingsrecht over informatie die aan ouders gegeven wordt (privacywetgeving). Dit heeft gevolgen voor de informatie die ouders hebben over de ontwikkeling van hun kind van 16 jaar en ouder en voor de medezeggenschap t.a.v. de keuzes die de jongere maakt. Dit staat op gespannen voet met de verantwoordelijkheid van ouders en kan problemen geven. Na afronding van een hulptraject werden ouders meestal aangesproken op deze verantwoordelijkheid. In die gevallen waar zij dit niet konden waarmaken, kon onduidelijk zijn wie de verantwoordelijkheid voor financiën en opvoeding van de jongere oppakte.
- c. De werkwijze voor 2015 was gebaseerd op het opschalen naar zwaardere zorg, met benodigde indicaties voor vervolgtrajecten. Door overname van de verantwoordelijkheid van ouders en vele verwijzingen ontstond bureaucratie en versnippering van hulp. Na afronding van het zorgtraject bleek vaak dat de afstand tot de thuissituatie (gezin, school) zodanig was vergroot, dat terugkeer voor vervolgproblemen zorgde. Daar waar het thuisfront niet was versterkt, bestond het risico op terugval.

1.2. Werkwijze vanaf jeugdwet 2015:

Vanaf 2014-2015 wordt gewerkt aan normaliseren in plaats van medicaliseren. Vanuit het Centrum voor Jeugd en Gezin wordt laagdrempelig ingestoken op het informeren en ondersteunen van ouders. Ouders worden vanaf het begin betrokken bij een hulpverleningstraject van het kind/de jongere, bijv. door meer hulp aan huis: van compenseren naar activeren.

Oplossingen worden meer vanuit het gezin en binnen het eigen netwerk gezocht volgens de methodiek 1Gezin1Plan. Er wordt geïnvesteerd in versterking van basisvoorzieningen (*scholen, kinderopvang, welzijnswerk en verenigingen*) zodat zij –eventueel met tijdelijke hulp van een deskundige – het kind/de jongere kunnen ondersteunen in de eigen omgeving.

Jeugd- en gezinswerkers zijn fysiek aanwezig bij scholen en kinderopvang, met de bedoeling dat kleine problemen kunnen worden opgelost voordat ze tot zorgvragen leiden. Het ouderlijk huis blijft onderdeel van het netwerk van de jongere, tenzij dat niet werkbaar is. Verwacht wordt dat toestemming voor informatie-uitwisseling automatisch verloopt, omdat jongere/gezin steeds gesprekspartner blijven.

Bij residentiële hulp zal "terugkeer naar huis" meer dan voorheen, een aandachtspunt zijn vanaf de start. Opzet is dat ouders, jongeren, basisvoorzieningen en jeugdinstanties blijven samenwerken totdat de jongere zelfstandig is. Dit is een omslag in denken en werken. Nieuw is dat dit proces vanuit de spilfunctie van Jeugd- en Gezinswerkers van het Centrum voor Jeugd en Gezin wordt bewaakt. Uiteraard moet dit nog worden waargemaakt. In de praktijk moet blijken in hoeverre de beoogde nieuwe werkwijze daadwerkelijk kan worden gerealiseerd, bestaande knelpunten worden opgelost en de gewenste resultaten worden opgeleverd. Maar door het vastleggen van de gewenste situatie, kan beter worden gevolgd hoever gemeenten hierin zijn.

Aandachtspunt is (terugkeer in) onderwijs: jongeren in jeugdhulp zijn vaak aangewezen op speciaal onderwijs. Ten gevolge van de Wet Passend Onderwijs dienen meer leerlingen binnen de reguliere scholen te worden opgevangen. De financiering van speciaal onderwijs gaat al uit van een lager aantal dan momenteel gebruik maakt van speciaal onderwijs. Indien nog meer kinderen en jongeren in hun eigen omgeving kunnen/zullen blijven, is dit een prima ontwikkeling. Maar de druk op het reguliere onderwijs wordt daardoor nog groter. Dit vraagt om blijvende afstemming tussen alle partners in jeugdhulp, onderwijs en gemeenten. Het is een vast agendapunt voor samenwerkingsverbanden onderwijs en regionaal jeugdoverleg.

2. JONGEREN 18 plus.

2.1. Werkwijze tot 1-1-2015

Bestaande knelpunten tot 2015:

- Onduidelijk wie verantwoordelijk was voor de zorg
- Tekort aan passend hulpverleningsaanbod
- Ontbreken van expertise en data over deze groep
- Slechte aansluiting tussen jeugd- en volwassenenzorg
- Vrijwillige karakter van de hulpverlening na 18 jaar

De instellingen in Midden-Limburg gaven aan dat zij de jongeren voorbereidden op uitstroom uit de zorg. Dit varieerde van het geven van informatie tot het maken van een concreet toekomstplan een half jaar voordat de jongere 18 werd. De ervaringen waren wisselend. Sommige jongeren kunnen terugvallen op een thuisbasis, anderen zijn hulpverlenings-moe en willen vooral zelf kunnen beslissen. Door de bestaande, versnipperde hulpverlening vanuit meerdere instanties en veelheid aan financiering (verantwoording) ontbreekt op dit moment een valide totaalbeeld van omvang en aard van de problematiek van uitgestroomde jongeren.

Uit mini-onderzoek in Zuid-Holland bleek dat jongeren die uit zorg komen vooral kampen met¹:

1. Gezondheid, traumatische ervaringen, psychiatrische aandoeningen
2. Zorgwekkend thuisfront
3. Gebrek aan motivatie
4. Verslaving/strafbare feiten

Deze jongeren kregen na het wegvallen van intensieve zorg vaak problemen met:

1. Levensonderhoud en financiën
2. Wonen
3. Gezondheid (fysiek/psychisch)
4. Gedoe met instanties
5. Werk of school
6. Relaties (foute of geen vrienden)

Uit landelijk onderzoek naar jongeren die in de criminaliteit belanden, blijkt dat er vaak sprake is van een niet onderkende licht-verstandelijke beperking van zowel de jongere als het gezin.

2.2. Werkwijze vanaf jeugdwet 2015:

Ten gevolge van de 3 decentralisaties krijgen gemeenten de regie over de zorg aan jongeren én volwassenen die ondersteuning nodig hebben. Door een goede aansluiting in uitvoering van de Jeugdwet, WMO en participatiewet kunnen gemeenten de overgangssituatie voor jongeren van 18 tot 23 jaar beter vormgeven. Basaal is de 1Gezin1Plan methodiek.

Vanaf 18 jaar vinden ondersteuning, hulp en zorg in principe plaats vanuit de Wmo. Gemeenten zijn op basis van art 2.1.2. van de Wmo 2015 verplicht in het beleidsplan aandacht te geven aan de wijze waarop de continuïteit van hulp wordt gewaarborgd. In het bijzonder voor jongeren die na

¹ Onderzoek ZuidHolland Tympan 2012

hun 18^e jaar geen jeugdhulp als bedoeld in de Jeugdwet meer ontvangen. Daarmee is wettelijk geborgd dat gemeenten aandacht hebben voor deze overgang.

Jeugdhulp kan onder bepaalde voorwaarden nog steeds doorlopen tot maximaal het 23^e jaar, voor zover deze hulp niet onder een ander wettelijk kader valt.

Voor gesloten jeugdzorg blijft de doorloop hooguit 6 maanden na 18 jaar.

Voor jeugdreclassering en jeugdhulp na strafrechtelijke beslissing is de leeftijdsgrens 23 jaar.

Gemeenten hebben een taak in voorkomen van schooluitval en toeleiding naar de arbeidsmarkt.

Daar kunnen voor jongeren tussen 18 en 23 jaar dwarsverbanden tussen steun op het gebied van onderwijs en jeugdhulp worden gelegd.

Voor jongeren die hulpverlenings-moe zijn, kan hulp bij het zoeken naar een opleiding, werk of uitkering een ingang zijn voor instanties of gemeenten om toch in contact te blijven.

Net als bij 18min wordt ingestoken op de eigen kracht en het versterken van het eigen netwerk van jongeren. Vanaf de start van een traject is er aandacht voor een goede basis na afloop van het traject. Er vindt een verschuiving plaats van zware, specialistische zorg naar versterking van preventie, voorkomen van terugval, meer ambulante hulp en een sluitende, doorgaande lijn. Gemeenten, basisvoorzieningen (scholen, welzijnswerk en verenigingen) en jeugdinstanties gaan steeds meer werken volgens deze aanpak.

3. Wat moeten we nog doen ?

Aandachtspunten door- en uitstroom jeugd 0 – 18+ :

- Opstellen van basale afspraken door- en uitstroom jeugdhulp, met daarin: vanaf de start van hulpverlening al rekening houden met de situatie na afsluiting van een traject, investeren in netwerk rond gezin en jongere, ouders en jongeren informeren waar ze terecht kunnen na afsluiting van de hulp.
- Speciale aandacht voor kinderen/jongeren met een zwakke thuissituatie, kinderen en jongeren die uit detentie of residentiële zorg terug komen, kinderen uit de pleegzorg en kinderen/jongeren met een licht-verstandelijke beperking. Per doelgroep nagaan op welke wijze de specifieke hulpvraag van deze groepen kan worden ondersteund.
- Samenwerkingsafspraken tussen gemeente en instanties bij de overgang van jeugdhulp naar WMO: o.a. over werken vanuit dezelfde uitgangspunten/werkmethodiek, warme overdracht.
- Privacy-afspraken tussen instanties en gemeente bij de overgang van jeugdhulp naar volwassenenhulp/WMO; vanuit het belang van de jongere oplossingen van belemmeringen ten gevolge van informatievergaring en -overdracht.
- Monitoring: zicht krijgen en houden op aard en omvang van problematiek, effecten van de gekozen werkwijze en regionale samenwerking.
- Regie: afstemming gemeentelijk beleid (jeugd, Wmo, participatiewet) en sluitende keten.
- Afstemming aanpak jeugdhulp met onderwijs: relatie jeugdwet en passend onderwijs, eventueel gezamenlijke indicering, onderwijs onderdeel van 1Gezin1Plan.

Deze aandachtspunten zijn opgenomen in de regionale transformatieagenda. In de uitvoeringsovereenkomsten met jeugdhulpinstanties is afgesproken welke gegevens over door- en uitstroom worden verzameld. De gemeenten zullen op termijn voor het eerst een regionaal totaalbeeld krijgen met omvang en aard van de problemen. Daarnaast kunnen gemeenten ervaring opdoen met de aansluiting van jeugdhulp met de Wmo en Participatiewet.

Op basis daarvan zal worden gezocht naar samenhangende oplossingen.

Op basis van de uitgangspunten:

- 1Gezin1Plan
- uitgaan van eigen kracht en eigen netwerk
- normaliseren in plaats van medicaliseren
- van compenseren naar activeren
- versterkte basisvoorzieningen
- adequate monitoring

blijft uit- en doorstroombeleid in ontwikkeling.

Dit deel van de jeugdhulp wordt op basis van zicht op de werkelijke aard en omvang van problematiek en ervaringsgegevens steeds verder bijgesteld.

Bij de transformatie van de zorg en verfijning zijn gemeenten en instanties actief betrokken.

2015 en 2016 zijn pioniersjaren waarin nog veel ontdekt, samengevoegd en uitgeprobeerd moet worden. Op basis van de opgedane ervaring wordt het toekomstige regionale beleid verder vormgegeven. Dit gebeurt in de opvolger van het Beleidsplan jeugd 2014-2016.

Bijlage 1. Praktijkvoorbeelden Weert

Weert

Vooruitlopend op regionaal beleid zijn in Weert twee projecten gestart voor 18 plus:

1. Kamers met Uitzicht (voor jongeren met zwakke thuissituatie, voorkomen instroom in zorg)
2. Kamers met Uitzicht PLUS (voor jongeren die uitstromen uit zorg)

Beide projecten omvatten een aanbod voor 5 jongeren per jaar, bestaande uit beschikbaarstelling van betaalbare woonruimte en een jaar lang lichte begeleiding vanuit het jongerenwerk.

Doel is zelfstandig wonen en leven, zonder afhankelijkheid van hulp/zorg.

Het project Kamers met Uitzicht PLUS wordt ondersteund door de provincie Limburg.

Verder is er het arrangement aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt. Voor een klein deel van de onderwijspopulatie is een Startkwalificatie (SK) niet haalbaar en wordt op een andere manier een duurzame participatie op de arbeidsmarkt gerealiseerd. De samenwerkende partijen zijn: VSO (Voorgezet Speciaal Onderwijs) Pro (Praktijkonderwijs) VMBO LWT (Leerwerktrakject) MBO Entree/uitvallers niveau 2 Pluspunt (plusvoorziening) Werk.kom (centrale dienst voor re-integratie en werkgeversbenadering) en Gemeente (WIZ-RMC).

